

Πολιτικό σύστημα, δημόσια διοίκηση και ο χορός του Ζαλόγγου

Του **Γιάννη Σταύρου**, εκτελεστικού αντιπροέδρου Συνδέσμου Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος

Η γραφειοκρατία και η πολυνομία αποτελούν βασικούς ανασταλτικούς παράγοντες της ανάπτυξης, που πνίγουν την καθημερινότητα των επιχειρήσεων και οποιαδήποτε ιδιωτική πρωτοβουλία; Είναι προφανές ότι στο κοινότοπο αυτό ερώτημα το σύνολο των ελλήνων πολιτών θα απαντήσει καταφατικά. Γιατί όμως τόσα χρόνια έχει συντελεστεί ελάχιστη πρόοδος σε έναν τομέα τόσο κρίσιμο για την ελληνική οικονομία; Εδώ τα πράγματα γίνονται πιο σύνθετα

και έχουν γραφεί κυριολεκτικά τόμοι ολόκληροι για την ερμηνεία του φαινομένου της ελληνικής γραφειοκρατίας. Ένας ιδιαίτερα χαρακτηριστικός τομέας, που δεν αποτελεί εξαίρεση αλλά μάλλον τον κανόνα διοικητικής αδράνειας, κυβερνητικής ανεπάρκειας και πολυετών καθυστερήσεων, είναι η διαδικασία αδειοδότησης των πάσης φύσεως επιχειρήσεων στη χώρα.

Το πρόβλημα είναι γνωστό εδώ και δεκαετίες και όλα τα κόμματα στις προγραμματικές εξαγγελίες τους υπόσχονται να το επιλύσουν. Δυστυχώς, όταν αναλαμβάνουν τα νήια του κυβερνητικού έργου, ως διά μαγείας ελκύνονται στο άεργο έργο της δημόσιας διοίκησης και αναμένουν τις επόμενες εκλογές, για να το θέσουν ως προμετωπίδα με τίτλο «Πάταξη της γραφειοκρατίας και στήριξη της επιχειρηματικότητας».

Μία σύντομη ιστορική ανάδρομη στο παραπάνω θέμα καταδεικνύει ξεκάθαρα την ορθότητα των προαναφερομένων ισχυρισμών.

Μετά τις εκλογές του 2004 η Νέα Δημοκρατία στο πλαίσιο της πολυθρόλης επανίδρυσης του κράτους προέβλεπε την εφαρμογή μέτρων για τη διευκό-

Οκτώ χρόνια πέρασαν για τη δημιουργία ενός νέου νομοθετικού πλαισίου για την απλούστευση των διαδικασιών αδειοδότησης επιχειρήσεων και ακόμη το νέο σύστημα παραμένει ατελές και ανεφάρμοστο

λυση της επιχειρηματικότητας. Έπρεπε να περάσουν τρία χρόνια, ώστε το 2007, επί υπουργίας Χρ. Φώλια στο υπουργείο Ανάπτυξης, να αρχίσει η εκπόνηση έπειτα από εξαντλητικές διαβουλεύσεις με τους κοινωνικούς εταίρους και τα λοιπά εμπλεκόμενα υπουργεία ενός νέου, πράγματι φιλόδοξου νομοσχεδίου, που περιείχε ουσιαστικές βελτιώσεις του συστήματος αδειοδότησης των μεταποιητικών επιχειρήσεων. Όταν τελικά το 2008 ολοκληρώθηκαν οι διαδικασίες και τα σχετικά κείμενα είχαν οριστικοποιηθεί, ο νέος υπουργός, που ανέλαβε τον Ιανουάριο του 2009, απέσυρε το νομοσχέδιο για ανεξήγητους λόγους.

Η νέα κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ ανέθεσε μελέτη σε εταιρεία συμβούλων για την απλοποίηση του συστήματος αδειοδότησης και επανεκκίνησε έναν νέο, εν πολλοίς προσχηματικό δημόσιο διάλογο. Δύο χρόνια μετά ο νέος υπουργός Ανάπτυξης του ΠΑΣΟΚ, κυρίως λόγω του πρώτου μνημονίου, επανέφερε περίπου το ίδιο νομοσχέδιο με αυτό του 2007 της ΝΔ. Η πίεση της «τρισκατάρατης» τρόικας είχε ως αποτέλεσμα να ψηφιστούν τρία νέα νομοθετήματα, το 2010, το 2011 και το 2012 (το τελευταίο οφείλεται στο δεύτερο μνημόνιο), που όμως έως σήμερα είναι σε απόλυτη αδράνεια, διότι για την ενεργοποίησή τους απαιτείται η λήψη περίπου 50 υπουργικών αποφάσεων, την τύχη των οποίων κανείς δεν γνωρίζει.

Οκτώ χρόνια πέρασαν λοιπόν για τη δημιουργία ενός νέου νομοθετικού πλαισίου για την απλούστευση των διαδικασιών αδειοδότησης επιχειρήσεων και ακόμη το νέο σύστημα παραμένει ατελές και ανεφάρμοστο.

Αν σήμερα, που όλοι μιλάνε για την

ανάπτυξη, δεν διαθέτουμε ένα ελκυστικό και σύγχρονο πλαίσιο αδειοδότησης επιχειρήσεων, πώς ελπίζουμε στην υλοποίηση νέων επενδύσεων, που αδιαμφισβήτητα αποτελούν την αποκλειστική διέξοδο από την κρίση; Εάν προσπαθήσουμε να εξηγήσουμε το φαινόμενο της απελπιστικής αργοπορίας στην εκπόνηση και την εφαρμογή νομοθετημάτων, που αφορούν την απλούστευση διαδικασιών, η πιθανότερη ερμηνεία είναι ότι αποτελεί ένα δομικό φαινόμενο της δημόσιας διοίκησης.

Η δημόσια διοίκηση ανθίσταται σθεναρά σε οποιαδήποτε εκσυγχρονιστικές παρεμβάσεις και αδυνατεί να ακολουθήσει τους ρυθμούς του συνεχώς μεταβαλλόμενου οικονομικού και κοινωνικού περιβάλλοντος.

Μερίδα δημόσιων λειτουργών, που θίγονται και χάνουν αρμοδιότητες και συνεπώς εξουσία, με ό,τι αυτό συνεπάγεται, αντιδρούν και παρουσιάζουν οποιαδήποτε μεταρρύθμιση ως ουτοπική. Δεκάδες προσκόμματα νομικής υφής ή και πραγματικές αδυναμίες, όπως η μηχανογραφική υποδομή και η ακαταλληλότητα του προσωπικού, παρουσιάζονται ως ανυπέβλητα εμπόδια. Αν προσθέσουμε το στοιχείο της έλλειψης ελέγχου, λογοδοσίας και σποχθητέτησης της δημόσιας διοίκησης, τότε το λογικό διάγραμμα ολοκληρώνεται.

Και οι πολιτικοί προϊστάμενοι (υπουργοί, υφυπουργοί, γενικοί γραμματείς) γιατί άραγε ανέχονται τις καθυστερήσεις και την αδράνεια της δημόσιας διοίκησης;

Η προφανής απάντηση είναι διττή. Για πολλές περιπτώσεις ισχύει το χαρακτηριστικό της ανεπάρκειας, κυρίως όμως οι περισσότεροι αρνούνται να αναλάβουν έστω και το ελάχιστο πολιτικό κόστος.

Η άσκηση της πολιτικής εξουσίας και του κυβερνητικού έργου βρίσκεται σε ευθεία συνάρτηση με τα πρόσωπα που την ασκούν. Αλλαγές προσώπων ακόμη και στους ίδιους κυβερνητικούς σχηματισμούς δημιουργούν ασυνέχειες και απελπιστικές καθυστερήσεις.

Εφόσον επιτυγχάνονται οι επικοινωνιακοί στόχοι, το πολιτικό προσωπικό αποδέχεται τους όρους του παιχνιδιού. Εξαρτώμενοι πλήρως από τη δημόσια διοίκηση, οι πολιτικοί δικαιολογούν τις αδυναμίες της, παρουσιάζοντάς τις μάλιστα ως φυσικό φαινόμενο, και χορεύουν στους ρυθμούς της. Δυστυχώς όμως, όπως η σημερινή πραγματικότητα έδειξε, ο χορός αυτός δεν μας οδηγεί πουθενά αλλού παρά στο Ζάλογο.